

AZOH: Urmu gölünün qurumaq təhlükəsi getdikcə artır. Artıq göldə suyun səviyyəsi son yüz ildə minimum həddə çatıb. Bu barədə məlumat verən Qərbi Azərbaycanın İtraf Mühiti Qoruma Departamentinin məsulu Həsən Abbasnejad bəyanlayıb ki, hazırda Urmu gölünün 53 faiz hissəsində suyun səviyyəsi aşağı düşüb. O bildirib ki, quraqlıq, havanın istilənməsi, buxarlanma və s. hallar davam edərsə, gölün durumu bəhrənəviyyətinə çatacaq.

Xatırladaq ki, Urmu gölü Güney Azərbaycanın qüzey-qərbində və Xəzər dənizinin güneyində yerləşir: "Güney Azərbaycanın ən böyük gölü olan bu göl dünyanın ikinci duzlu gölü kimi 1984-cü ildə YUNESCO-da təbii xəzini kimi tanınır. Ancaq Güney Azərbaycanın təbii tarazlığını qoruyan Urmu gölü son illərdə fars İovinist rejiminin apardığı məqsədyönlü siyasət nəticəsində qurumaq təhlükəsilə qarşı-qarşıya qalıb.

Belə ki, İkinə yararlı torpaqların suvarılması üçün gölə axan təbii çayların istiqamətinin dəyişdirilməsi, çaylar üzərində xeyli sayda su bəndlərinin tikilməsi, gölün üzərində Təbrizlə Urmu arasında rini birləşdirən körpünün çəkilməsi və s. nəticəsində hazırda göldə suyun səviyyəsi 7 metr aşağı düşüb. Bu gəstirici işə kritik normadan 2 metr aşağıdır. Bəlgədə 17-si tikilməkdə olan 21 bənd var. 5200 kvadrat kilometr sahəsi olan Urmu gölündə hazırda hər litr suda 330 qram duz məvcuddur. Bu rəqəm vəvələr 160–170 qram təkil edilb. Eyni zamanda Urmu gölünün 150 hektarı artıq duz səhrasına çevrilib. Hətta mütəxəssislər də ciddi tədbirlər gərməyi təqdirdə gölün 6–7 il ərzində yer üzündə silinməyi bərdə xəbərdarlıq edirlər. Bu da İrazinin tamamilə səhraya çevrilməsinə və müxtəlif problemlərin yaranmasına gətirib çıxaracaq. 102 adası olan Urmu gölü flamingo və aq pelikan kimi bir çox kəçəri quqların yaylağı olmaqla bərabər, dünyanın nadir və qiymətli su canlılarından olan artmianın yağı məskənidir. Ekoloji qeydiyyata gər, Urmu gölündə 546 növ bitki məvcuddur. Hazırda göldə yaanan bu bəhrənəviyyə artmianın, bir çox quqların sayının azalmasına səbəb olub və onların nəslinin kəsilməsi təhlükəsinə artırıb. Urmu gölünün suyunun çəkilməsi duzlaqların ortaya çıxmasına səbəb olub. Küllüklər vasitəsilə İtrafa yayılan duzlar həm insanların səhhətinə ciddi mənfəət gətirir, həm də İkin sahələrini yararsız hala salır. Bununla da Güney Azərbaycandakı münbit İrazilərin ekoloji tarazlığı pozulur.

Qeyd edək ki, 1930-cu illərdə İran İahının İrfinə Rezayə adlanırdı, lakin gölün siyasi məsi bundan daha vəvələr bəlanıb. Onun adına ilk dəfə olaraq eramızdan vəvələr 9-cu əsrə Akkad krallarının salnamələrində rast gəlinir. Azərbaycanı İİ al etmiş monqol xanı Hülakünün də məzarı gölün onlarca adasından birindədir.

XALQ CEBHESİ

